

Aan : College van B&W en de gemeenteraad Amstelveen
Betreft : Fusie-effectrapportage m.b.t. fusie SBO Wending & SBO De Schakel per 1/8/2019

Amstelveen, 20 mei 2019

Geacht College, geachte leden van de gemeenteraad van Amstelveen,

Amstelwijs is voornemens om per 1 augustus 2019 SBO De Schakel en SBO Wending te fuseren tot één nieuwe SBO-school. Formeel gaat het om opheffing van SBO Wending d.m.v. fusie met SBO De Schakel. De beslissing hiervoor ligt bij de gemeenteraad conform de stichtingsstatuten (artikel 19 lid 3). Het college van B&W heeft adviesrecht over deze fusie (Wet op Primair Onderwijs, artikel 64B lid 2j).

Middels deze gecombineerde brief vraagt Amstelwijs beleefd het volgende:

- a. Aan het College van B&W wat hun advies over de fusie is
- b. Aan de gemeenteraad akkoord te gaan met de fusie van beide scholen

Uiteraard is er aan dit voorgenomen besluit van Amstelwijs een langdurig en zorgvuldig proces voorafgegaan, waarbij alle belanghebbenden zijn betrokken. Met belanghebbenden bedoelen we voornamelijk: de beide schoolteams, de beide medezeggenschapsraden, de bestuurder van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, de ouders van beide scholen, de directie van de scholen, de GMR en de RvT.

Een fusie van twee scholen kan bij ouders en personeelsleden veel emoties oproepen. Dat is bij deze fusie niet het geval. Beide SBO-scholen zitten namelijk al bij elkaar in hetzelfde gebouw en hebben beide dezelfde directie. In de achterliggende tijd is er 'op natuurlijke wijze' steeds meer samenwerking ontstaan. De fusie is eerder een afronding van het proces van steeds verdergaande samenwerking dan een start daarvan. Alle betrokkenen zijn het er dan ook over eens dat fusie voor de hand ligt, de ouders zijn al namen aan het inzenden voor de Fusieschool. Sommige leerkrachten geven aan geïnspireerd te worden door de fusie, omdat er (weer) inhoudelijk wordt gesproken over de visie en de onderwijsmethoden.

U bent natuurlijk benieuwd naar de redenen en meerwaarde van deze fusie en de (eventuele) gevolgen voor leerlingen, personeelsleden en ouders. Daarvoor verwijs ik naar de bijlage. Dat is een zgn. fusie-effectrapportage. Voor deze fusie (minder dan 500 leerlingen) hoeft er geen fusietoets plaats te vinden. Ook hoeft er geen toestemming gevraagd te worden aan de minister. Wél moet er een fusie-effectrapportage opgesteld worden. Die bied ik u bij deze aan. Op grond van deze fusie-effectrapportage kan het College adviseren en de gemeenteraad beslissen over de fusie.

Ik hoop u met deze brief en bijgaande fusie-effectrapportage voldoende ingelicht te hebben en hoop spoedig van u te vernemen.

Namens stichting Amstelwijs,

F.N. Cornet MLE, directeur-bestuurder

FUSIE-EFFECTRAPPORTAGE

(conform het door het ministerie opgestelde format)

1. Beoogde fusie en aanleiding voor de fusie

• 1.1 *Beoogde fusie en fusieproces*

Fusie van SBO Wending en SBO De Schakel tot één nieuwe SBO-school. Beide scholen zitten al in hetzelfde gebouw, waar men gezamenlijke ruimtes deelt. Beide scholen hebben ook dezelfde directie.

Het fusieproces bestaat uit de volgende 5 fases:

- a. 2016 – 2017 : De directeur van SBO De Schakel wordt óók directeur van Wending en bevordert samenwerking tussen beide SBO-scholen en uitwisseling van expertise, die er tot dan nagenoeg niet was.
- b. 2017 - 2018: De samenwerking tussen beide scholen wordt nog intensiever. De Wending verhuist naar het gebouw van De Schakel dat uitgebreid is met een nieuwe vleugel. Enkele leerlingen worden ook (met toestemming van ouders) overgeschreven van de ene SBO-school naar de andere om een betere groepsverdeling mogelijk te maken.
- c. 2018 – 2019: in diverse bijeenkomsten o.l.v. een externe procesbegeleider wordt er toegewerkt naar de fusie: een beschrijving van de Fusieschool wat onderwijs en organisatie betreft. Deze input zal de directie meenemen in het school(jaar)plan 2019-2020 van de Fusieschool. Dat wordt rond de zomervakantie geschreven.
- d. 2019 – 2020: Dit is het eerste jaar van de Fusieschool. Dit is een overgangsjaar, waarbij de leerlingen zoveel mogelijk in de huidige groepen blijven. Het totale leerlingenaantal zal ongeveer gelijk zijn aan het huidige.
- e. 2020 – 2021 : Dit is het tweede jaar van de Fusieschool. Het school(jaar)plan zal aangepast en verbeterd worden n.a.v. de ervaringen die opgedaan zijn in het eerste jaar van de Fusieschool. Omdat er dan een grote groep leerlingen zal zijn uitgestroomd naar het VO, bereikt de Fusieschool nu de gewenste kleinere omvang van zo'n 235 leerlingen.

Opmerking: bij de fases a en b was er nog geen voornemen tot fusie. Deze stappen zijn genomen om het huisvestingsprobleem van Wending op te lossen en de continuïteit van het SBO-onderwijs op beide scholen te waarborgen. Achteraf gezien hebben deze twee fases wel een belangrijke voorwaardelijke bijdrage geleverd aan het komen tot een fusie.

• 1.2 *Tijdsbestek*

De formele fusiedatum is 1 augustus 2019.
Zie verder onder 1.1.

• 1.3 *De motieven voor de fusie*

- Het is een logische vervolgstap op de huidige situatie, waarbij beide scholen hetzelfde gebouw en dezelfde directie hebben en steeds meer samenwerken.
- Wij willen ambitieus onderwijs bieden aan zoveel mogelijk leerlingen die op een reguliere school zijn vastgelopen. Dat is méér dan SBO-onderwijs. Wij noemen dat GO-onderwijs: Gespecialiseerd Onderwijs. Dat is op één grotere SBO-school beter te bieden dan op twee kleinere.
- De groepsindeling is nu afhankelijk van het aantal kinderen dat per leeftijdscategorie per school wordt aangemeld. Na fusie kan daar flexibeler mee worden om gegaan: kinderen met dezelfde ondersteuningsbehoefte bij elkaar in de groep zetten (of juist niet).

- Beide scholen afzonderlijk hebben niet altijd voldoende kleuters om één of meer volledige kleutergroepen te vormen.
  - Het zorgt voor verlaging van de werkdruk, een belangrijk thema in het onderwijs. Er wordt nu 'dubbel' werk verricht, zoals het opstellen van beleidsdocumenten. En bij een gefuseerde school kunnen de 'overige taken' (met name organisatorische dingen als schoolreis en feesten) over meer mensen verdeeld worden. Over het algemeen wordt op één grotere school een lagere werkdruk ervaren dan op twee kleinere scholen.
  - Omdat beide scholen op hetzelfde adres c.q. hetzelfde gebouw zitten, is de kans reëel dat de overheid eenzijdig besluit dat hier sprake is van een fusie en de bekostiging daar op aanpast. We kunnen dat beter voor zijn en de fusie goed regelen i.p.v. door een dergelijk besluit te worden overvallen.
  - De lokalen van Wending zijn kleiner dan de lokalen van De Schakel. Afhankelijk van de samenstelling van de groep kunnen er redenen zijn dat een groep van Wending in een groter lokaal moet worden geplaatst. Maar zonder fusie is het merkwaardig/onrustig/onduidelijk als een groep van Wending elders in het gebouw tussen de groepen van De Schakel zit.
- **1.4 Alternatieven voor de fusie**

Een eventueel alternatief zou zijn geen fusie en dan één van beide SBO-school verhuizen naar Amstelveen Zuid. Dat zorgt voor een betere spreiding van het SBO over Amstelveen. Maar dat is gezien het huisvestingsvraagstuk in het verleden geen optie. Bovendien is het niet mogelijk om op twee kleinere locaties onze ambities om GO-onderwijs in Amstelveen waar te maken.

- **1.5 Te bereiken (gekwantificeerde) doelen van de fusie**

De Fusieschool biedt 'Gespecialiseerd Onderwijs'. Deze term is afkomstig van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Amstelronde (SWV), waar Amstelwijs in participeert. Daarmee wordt bedoeld dat het meer is dan SBO-onderwijs. Er zitten ook leerlingen op die ook naar het Speciaal Onderwijs (SO) verwezen hadden kunnen worden. Echter, omdat Amstelveen geen SO-school heeft, wordt een aantal van deze leerlingen door Amstelwijs toegelaten op het SBO. Dit vanuit de missie van Passend Onderwijs: zo thuis nabij onderwijs.

De doelstelling van GO is door de twee afzonderlijke scholen weliswaar al gehaald: de verwijzing naar het SO ligt in Amstelveen lager dan het landelijk gemiddelde. Maar de onderwijskwaliteit op het SBO is daardoor wel onder druk komen te staan. De zwaardere problematiek van de verbrede leerlingenpopulatie legt een druk op het team. De fusie is een mooie aanleiding om nog eens goed te overwegen wat GO nu precies is en wat er voor nodig is. Dat heeft opgeleverd dat de Fusieschool beter gefaciliteerd zal worden om GO te geven dan beide SBO-scholen dat nu zijn.

Het GO is ons eigenlijk een beetje overkomen in de loop der jaren en op de Fusieschool nemen we de regie weer terug. De Fusieschool heeft betere mogelijkheden om GO-onderwijs te bieden dan de twee afzonderlijke SBO-scholen.

2. Communicatie over de fusie

- **2.1 Wijze waarop medezeggenschapsraden zijn en worden betrokken**

Op 11 april 2018 heeft het bestuur een gesprek gehad met beide MR-en om te peilen hoe deze tegen een eventuele fusie aankijken. Beide MR-en hebben toen mondeling te kennen gegeven hier in principe welwillend tegenover te staan en te begrijpen dat een fusie voor de hand ligt. Tevens hebben zij in dat gesprek een paar aandachtspunten aan het bestuur meegegeven.

In juni 2018 heeft Amstelwijds een beleidsnotitie fusie Wending en Schakel opgesteld, die eind vorig schooljaar onder beide teams en MR-en is verspreid. In die notitie wordt beschreven wat de uitgangspunten zijn voor de fusie en op welke manier er naar de fusie gewerkt gaat worden.

In maart 2019 hebben beide MR-en afzonderlijk in een vergadering de uitkomsten van een ouderraadpleging over de fusie besproken en naar de directie aangegeven in te zullen gaan stemmen met de fusie.

Op 16 april 2019 is er een gezamenlijk vergadering geweest met beide MR-en én het bestuur. Beide MR-en hebben voltallig en unaniem aangegeven in te stemmen met de fusie. Men gaf aan blij te zijn met de fusie en de manier waarop het proces verloopt. De MR heeft wel een aantal randvoorwaarden benoemd, waaronder men instemt met deze fusie. Deze zijn uiteraard meegenomen in het proces.

Bij de start van het schooljaar 2019 – 2020 wordt (voor 1 oktober 2019) aan de MR van de Fusieschool het school(jaar)plan 2019 – 2020 (waar het volledige (onderwijskundige) beleid en organisatie van de Fusieschool staat beschreven) ter instemming voorgelegd.

- **2.2 Wijze waarop Raad van toezicht is en wordt betrokken**

De RvT heeft in 2018 haar goedkeuring verleend aan het Strategisch Beleidsplan 2018 - 2022, waarin wordt gesproken over het voornemen beide SBO-scholen te gaan fuseren.

- **2.3 Wijze waarop personeel, ouders en leerlingen zijn en worden betrokken**

Alle personeelsleden van beide scholen hebben in juni 2018 van Amstelwijds de beleidsnotitie fusie Wending en Schakel ontvangen. De personeelsleden zijn bij het fusieproces betrokken tijdens 3 studiedagen over visie en organisatie van de Fusieschool. Op één van deze bijeenkomsten is het bestuur ook aanwezig geweest en heeft aan de voltallige teams gevraagd welke aanvullende wensen/aandachtspunten men heeft voor de Fusieschool die nog meegenomen moeten worden.

Op de website van de scholen is zowel de beleidsnotitie fusie Wending en Schakel gepubliceerd, alsmede verslagen van fusiebijeenkomsten:

<https://www.sbodeschakel.nl/pagina/419195/Fusie+Wending+%26+De+Schakel>

Op beide scholen is door de MR-en een ouderraadpleging gehouden, waar 27 reacties op zijn gekomen. In de nieuwsbrief van 7 maart 2019 is aan alle ouders een terugkoppeling van de uitkomsten gegeven: welke sterke punten van de huidige scholen men terug wil zien op de Fusieschool en welke aandachtspunten men heeft voor de Fusieschool.

Onder ouders en leerlingen is een 'prijsvraag' uitgezet om een naam in te zenden voor de Fusieschool.

- **2.4 Wijze waarop externe belanghebbenden zijn en worden betrokken**

Met de bestuurder van het SWV is geregeld overleg geweest. De inhoud van dat overleg was:

1. Verwachtingen van het SWV t.a.v. GO-onderwijs
2. Gewenst leerlingenaantal voor de Fusieschool om te voldoen aan de vraag/behoefte vanuit de aangesloten besturen/scholen van het SWV
3. Extra budget vanuit SWV om GO-onderwijs op de Fusieschool te kunnen bieden (ipv SBO-onderwijs).

Tĳdens werkbezoeken van de beleidsambtenaar, wethouder, gemeenteraadsleden van de gemeente Amstelveen aan de school is geregeld gesproken over de inhoud van GO-onderwijs en het feit dat er toegewerkt wordt naar een fusie.

Bĳ de start van het schooljaar 2018 – 2019 is aan het DirectieOverleg en de GMR het bestuursjaarplan gepresenteerd, waarin als actiepunt het fusieproces van beide SBO-scholen is genoemd. Beide organen konden zich vinden in dit plan.

3. Gevolgen voor personeel, ouders en leerlingen en borging van de menselijke maat

• 3.1 *Omvang en organisatie van de rechtspersoon na fusie*

Op dit moment is het gezamenlijke gebouw van Wending en De Schakel overvol. Daarom gaan wij het leerlingenaantal op de Fusieschool verlagen. De maximale groeps grootte op de Fusieschool wordt 14 leerlingen. Dit zal ook gepubliceerd worden in de schoolgids. Het schoolgebouw biedt ruimte om maximaal 17 groepen verantwoord te huisvesten. Het maximale leerlingenaantal voor de (3) kleutergroepen is 12. In totaal zal de school dan maximaal ruim 230 leerlingen tellen.

Op dit moment tellen beide scholen samen ongeveer 250 leerlingen. Pas in schooljaar 2020 – 2021 zal het totale leerlingenaantal verlaagd zijn.

De aansturing zal gebeuren door een directie (directeur en adjunct-directeur) en IB-ers/bouwcoördinatoren.

• 3.2 *Gevolgen van de fusie voor de overzichtelijkheid op locatieniveau*

Om de huidige kleinschaligheid van beide scholen (met beide ruim 100 leerlingen) te waarborgen, zal de school georganiseerd worden in bouwen/afdelingen, bijvoorbeeld: kleuter, onder-, midden- en bovenbouw. Elk met een eigen IB-er/bouwcoördinator.

• 3.3 *Gevolgen van de fusie voor de betrokkenheid van personeel, leerlingen en ouders*

Het totale aantal leerlingen in het gebouw zal na fusie dus uiteindelijk minder worden, waardoor personeel, leerlingen en ouders zich net zo betrokken blijven voelen als nu.

• 3.4 *Medezeggenschap*

Beide MR-en worden samengevoegd tot één nieuwe MR, bestaande uit 3 leerkrachten en 3 ouders.

• 3.5 *Gevolgen voor voorzieningen*

Door het leerlingenaantal na fusie iets te verlagen, komen ruimtes waar nu noodgedwongen een groep is ondergebracht, weer beschikbaar: een wetenschap & technieklokaal en therapieruimte.

• 3.6 *Gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid*

Geen. Het verlaging van leerlingenaantal zorgt op termijn voor een lichte daling van het totale leerkrachtenbestand, maar dat is met natuurlijk verloop op te vangen. En door het aanstellen van meer ondersteunend personeel zal het totale personeelsbestand ongeveer hetzelfde blijven.

4. Effecten van de fusie op keuzevrijheid, diversiteit en bereikbaarheid

- **4.1 *Effecten van de fusie op de keuzevrijheid***

In theorie kunnen ouders in Amstelveen nu nog kiezen tussen 2 SBO-scholen: Wending of Schakel. In de praktijk speelt dit eigenlijk geen rol meer. Immers, beide scholen zitten op dezelfde locatie en hebben deels hetzelfde schoolteam. Dus de kinderen worden geplaatst in een groep waar nog plaats is of waar het kind het beste past wat ondersteuningsbehoefte betreft. De ene keer is dit Wending, de andere keer in dat De Schakel.

Ouders die in de toekomst, om wat voor reden dan ook, hun kind niet op de Fusieschool willen aanmelden, kunnen hun kind eventueel aanmelden op een SBO-school in Amsterdam of Uithoorn. Soms is dat qua afstand zelfs nog dichterbij. Dus er blijft (beperkte) keuzevrijheid. Voor het SBO is de keuzevrijheid per definitie veel beperkter dan voor een reguliere basisschool.

- **4.2 *Effecten van de fusie op de diversiteit***

De huidige twee SBO-scholen hebben beiden een andere specialisatie. Bij Wending is dat onderwijs aan autistische leerlingen en bij De Schakel is dat onderwijs aan leerlingen met leerproblemen op taalgebied. Beide specialisaties blijven gehandhaafd op de Fusieschool. Er komt nog een derde specialisatie bij: omgaan met gedragsproblemen. Deze specialisatie is mogelijk doordat de gemeente Amstelveen meer jeugdhulpverlening ter beschikking stelt en het SWV een hoger GO-budget toekent, waarvan de school een extra medewerker kan aanstellen die gespecialiseerd is in gedragsproblemen.

- **4.3 *Effecten van de fusie op de spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio***

Omdat er geen verhuizing plaatsvindt en er ook geen locatie wordt afgestoten, verandert er niets aan de spreiding van onderwijsvoorzieningen.

5. Kosten en baten van de fusie

- **5.1 *Financiële kosten en baten***

Na de fusie krijgt Amstelwĳs ongeveer € 75.000 minder inkomsten. Deze inkomstenterugval is relatief klein door twee oorzaken:

1. Een groot deel van de bekostiging komt via het SWV en is een bedrag per leerling zonder een vaste voetbedrag per school.
2. Het SBO kent geen kleine scholentoeslag.

Amstelwĳs kan en gaat deze vermindering van inkomsten op de totale begroting opvangen zonder dat scholen dat merken. Dat gebeurt met de 'kaasschaafmethode' op de zgn. bovenschoolse en/of gezamenlijke budgetten. Dat moet lukken, omdat:

1. De inkomstendaling minder dan een half procent is van de totale Amstelwĳsbegroting. Dat is verwaarloosbaar.
2. Op grond van de zgn. fusiecompensatieregeling PO krijgt Amstelwĳs nog 6 jaar lang de inkomstendaling volledig gecompenseerd (op voorwaarde dat de fusie in de periode 1 augustus 2017 tot en met 31 juli 2020 plaatsvindt.) en hebben we dus 6 jaar de tijd om dit op de totale begroting 'weg te werken'.

Door de verlaging van het totale leerlingenaantal (op middellange termijn) verminderen de baten ook iets. Maar daar staat een verlaging van de lasten tegenover, o.a.: minder groepen.

- **5.2 Financiële risico's**

De kans bestaat dat de daling van baten (door het lagere leerlingenaantal) geen gelijke tred houdt met de daling van de lasten. Wij schatten dit risico laag in.

Overigens stijgen de baten van het SWV ieder jaar door de zgn. vereveningssysteem. De planning in de meerjarenbegroting van het SWV is dan ook dat de bijdrage vanuit het SWV voor het GO-onderwijs verhoogd wordt. Daarmee kunnen wij indien nodig het financiële risico beheersen.

In het uiterste geval kunnen we ook de groepsmaat licht verhogen van 14 naar 15. Daarmee stijgen de baten, zonder dat daar een substantiële stijging van lasten tegenover staat. En 15 leerlingen is nog steeds een acceptabele groepsmaat. Maar Amstelwijs verwacht niet dat deze maatregel in de toekomst nodig zal zijn.

- **5.3 Niet-financiële kosten en baten**

In het huidige schooljaar (2018 – 2019) vraagt het fusieproces extra tijdsinvestering van de leerkrachten om de fusie voor te bereiden (opstellen gezamenlijke visie, pedagogisch concept, keuze lesmethodes, e.d.). Dit gebeurt op 3 teambrede studiedagen en enkele werkgroep-vergaderingen.

6. Evaluatie van de fusie

- **6.1 Evaluatie van de fusie**

Voor de Fusieschool wordt een school(jaar)plan 2019-2020 opgesteld. Dit is een combinatie van het schoolplan (het beleid van de school) en de actie- en verbeterpunten. Dit plan wordt ook ter info naar de onderwijsinspectie gestuurd die bij een periodiek schoolonderzoek beoordeelt of het voldoet aan de wettelijke eisen.

Medio juni 2020 wordt dit plan met het team en met de MR geëvalueerd en bijgesteld naar het schooljaarplan 2020 – 2021.

In schooljaar 2020-2021 wordt er door Amstelwijs een interne audit op de Fusieschool gehouden om vast te stellen of de doelstellingen van het GO-onderwijs zijn behaald. Hierbij wordt ook iemand van het SWV Passend Onderwijs gevraagd.

7. Advies gemeente(n)

- **7.1 Advies van burgemeester en wethouder onderwijs**

[Nog toe te voegen: het advies van B&W van Amstelveen over de wenselijkheid van de voorgestelde fusie.]

Vastgesteld door het bestuur van Amstelwijs op 17 en 20 mei 2019.

